

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . „ 28—
četrt leta . . . „ 14—
en mesec . . . „ 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta „ „ 30—
za četrt leta „ „ 15—
za en mesec „ „ 5-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakazilu.

Oglaš se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 30 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu šte. 19. Telefon šte. 380. Upravištvo je na Marijinem trgu šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Poslanik dr. Vesnić o italijansko-jugoslovanskem sporu.
Strajk železničarjev v Nemški Avstriji. — Italija pred prevratom. — Reka italijanska?
Italija zbira svoje čete. — Kabinetna kriza.

Kreditna razprava.

(Od našega belgrajskega poročevalca.)

Kreditna predloga. — Finančna kriza. — Socijalisti v opoziciji. — Kooperacija socijalnih demokratov z SLS

Belgrad, 25. marca 1919.

Vlada je predložila Narodnemu predstavništvu zakonski načrt o kreditu 130 milijonov, s katerimi naj se pokrijejo državne potrebe za mesec april. Vlada predloga nima značaja državnega proračuna niti ne proračunskega provizorija, ker je v danih neurejenih in negotovih razmerah popolnoma nemogoče sestaviti vsaj deloma zanesljiv pregled dohodkov in stroškov. Zato je vlada predložila samo splošno kreditno predlogo.

Debat o vladni predlogi pa ima vendar značaj proračuna in ima zato velik političen pomen. Debat je otvoril finančni minister dr. Momčilo Ninčič s kratkim a stvarnim govorom, ki je vplival na poslance tembolj, ker je brez ovinkov in brez olepšavanj orisal težko finančno krizo, v kateri se nahajamo in ki se bo še poslabšala, ako homo nadaljevali z brezskrbnim gospodarstvom, v katero smo zabredli v zadnjih tednih. Narodno predstavništvo bo moralo prav resno razmotrivati davčno vprašanje, drugače nas spravijo vedno večje finančne zahteve, ki se stavijo do vlade, v gospodarski prepad. Za finančnim ministrom so prvi dan posegli v debato socialist Knežević, dr. Marinković, poslanec SLS profesor Vesnjak ter Srbijanca Lukić in Petrović.

Veliko pozornost je vzbujal govor socijalnega demokrata, poslanca Kneževića, ki je popolnoma neopričakovano izjavil, da stopa njegova stranka v opozicijo in da glasujejo zato proti kreditni predlogi. Ta sklep bo imel dalekosežne posledice. Pred vsem mora odstopiti minister za socialno skrb Vitomir Korač in dalje tudi socijalistični člani pokrajinskih vlad. Skoro gotovo odstopijo Bukšeg na Hrvaškem, Kristan in Prepeluh v Sloveniji. — Vladna kriza bo prišla s tem v tako pereč stadij, da je ne bo mogoče še dalj časa odlagati, verjetno je, da bo nastopila v najkrajšem času demisijska vlada, da se sestavi na popolnoma novih temeljih.

Poslanski krogi zatrjujejo, da je preokret v politiki jugoslovanske socialne demokracije pripisovati v veliki meri poslancu Antonu Kristanu, ki se je po daljšem odmoru pred par dnevi zopet pojavil v Belgradu. Že v adresni debati je nastopil tako, da je naletel na odpor pri večini ostalih poslancev, ki so označevali njegov nastop za neolajal. Kljub temu, da je sam aktiven član vlade, je na nekvalificiran način napadel vlado in spravljal v debato stvari, ki v okviru adrese debate nikakor niso spadale. Tudi v finančnem odseku je prišlo med njim in finančnim ministrom do precej ostrega nastopa.

Med poslanci vzbuja pozornost tudi dejstvo, da se, odkar je došel Kristan v Belgrad, neprestano vrše sestanki med socijalnimi demokrati in jugoslovanskim klubom, zlasti člani SLS. Sodijo, da se pogajati o možnosti kooperacije pri prihodnjih volitvah v konstituanto.

Kreditna razprava se jutri nadaljuje.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!

Jugoslovanske meje.

Meje na Koroškem in Štajerskem. Radičev nastop.

k Pariz, 27. marca. (Pos. por.) Jadranski problem prehaja v odločen stadij. Francija poudarja še vedno veljavnost in obveznost londonskega dogovora. Kar je sklenjeno, velja! Edina naša nada je Amerika, na Wilsona se naslanja vsa jugoslovanska delegacija. Italijani z vsemi sredstvi odbijajo pravične in utemeljene jugoslovanske zahteve; zlasti argument naše kulturne manjvrednosti in barbarstva najde pri Francozi prijeten dostop. Sploh so Francozi zelo slabo poučeni o naših političnih in geografskih mejah. Severne Slovence ne smatrajo za prave Jugoslovane, ampak za nekaj avstrijski narodič. Došlo je poročilo ameriške demokratske komisije o Koroški in Štajerski. Splošno skušajo francoski politiki favorizirati avstrijske Nemce. — Italijanska propaganda izdaja v Parizu italijansko-francoski list „Le Bulletin“. Ta list z veseljem ponatiskuje vse članke separatističnih hrvaških listov, zlasti „Hrvata“. Tudi veleizdajalsko agitacijo posl. Stipe Radiča so znali uporabiti Italijani z vso rafiniranostjo proti jugoslovanskim težnjam. „Le Bulletin“ je namenjen pred vsem političnim in diplomatičnim krogom. — Vprašanje mej kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev tako na našem severu, kot na zapadu, je še definitivno neodločeno.

Naše severne meje.

Koroška fronta.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 27. marca iz uradnega vira:

Dne 26. t. m. ob desetih zvečer so Nemci streljali z artilerijo na Velikovec in okolico ter na Lušnik in Orličo Vas, nadalje na Hrenovice in proti Mrzli vodi. Naše topništvo je kratko odgovorilo. Do resnega napada s strani Nemcev ni prišlo.

Nemška Avstrija v štrajkovnem gibanju.

Južni železničarji stavkajo. — Promet med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo prekinjen.

Gradec, 27. marca. Na vsej progi južne železnice od Dunaja do mej Nemške Avstrije se je pričela splošna stavka južnih železničarjev. Ustavljen je ves promet.

Maribor, 27. marca. Iz Gradca so danes izostali vsi vlaki. Promet z Gradcem preko Špilja je povsem ukinjen. Potovanje v Nemško Avstrijo je zabranjeno.

Stališče jugoslovanskih železničarjev.

Ljubljana, 27. marca. Iz jugoslovanskih železničarskih krogov smo doznali, da je promet med Ljubljano in Mariborom normalen. Člani Zveze jugoslovanskih železničarjev v Mariboru ne bodo podpirali južnih železničarjev Nemške Avstrije.

Omejitev prometa.

Na Hrvaškem.

j LDU Zagreb, 27. marca. Uradni list „Narodne Novine“ objavlja danes nastopni razglas: Odrje se uvedba potnih izkaznic za notranji promet na teritoriju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsak potnik mora imeti polno iz-

sramnost, ker vemo iz zanesljivega vira, da je odlični gospod veren sin katoliške Cerkve ter hodi vsako nedeljo k izpovedi in obhajilu.

Toda humanist se ni zmenil niti za klerikalno bombo niti za posmeh opozicije, ki je siketala iz svojih duplin zoper novo narodno svetinjo; njegov duh je plaval po čistih aristokratskih sferah, njegovo »podrepištvo« je merilo visoko preko Smučiklasove glave. V pokoro za slavošpev Robespieru je gostil študente že teden dni z »živinskimi grozodejstvi sanskulotov in mučeniškim trpljenjem francoskega plemstva« ter delil dvojke samo še z dvorjansko eleganco, zato pa tudi knežjo potratnostjo. Križajev odpor proti določeni mu nalogi se je zrušil v prvem spopadu; profesor je zagrcnil, da mu pokaže vrata na vekomaj, in suplent, ki si ni mogel misliti življenja brez Vidine bližine, je ubogljivo sklonil glavo... V sijaju grofovega prijateljstva, o katerem so pričevali zmerom pogostejši obiski, ter v zaupnem čakanju redov in odlik je rasel Pohlina pred seboj kakor pred svetom, delil poglede ko cekine in besede ko cesarstva ter krvoločno srebral potuhnjeno Smučiklasovo zavist. Čim bolj se je svetil profesor, tem obupneje se je plazil odvetnik za grofom, da bi ga prekosil v njegovi milosti; malik pa, namesto da bi se naveličal, je menda z veseljem gledal to igro in vedoma dražil strast, ki je delala iz našega voditelja sužnja njegovih kapric.

(Dalje.)

Višnjeva repatica.

Fineca je bila vobče narastla; od zadnjic gospodje in dame so kramljali kakor na pamet, rabili izbrane besede ter se marljivo šopirili s frazami nemškega kroja; zdajpa zdaj je kateri prislonil slabo izgovorjeno francosko drobtinico. Vsak je delal rado-voljen izpit iz »Knjige o lepem vedenju«; še doktor Divjak se ni grohotal naglas, in nihče ni s prstom trebil nosu razen grofa, ki se je enkrat izpozabil. Egón je paradiral s svojim prvim monoklom, dokler se mu ni razbil; celo humanist je bil vsaj na zunaj podoben človeku. Odvetnik je tako vztrajno moril gosta o podrobnostih lakajske livrije, da nisi vedel, ali jo hoče nositi sam, ali si misli nabaviti slugo; toda uspelo mu ni preveč, zakaj grof je namenoma odlikoval Pohlina. Slavil je profesorjevo učenost, postavljaj se s tem, kar je pomnil iznjegove zgodovinske lekcije, ter mu obetal redove in karijero:

»To je moja častna zadeva; le potrpite še malce, pa boste videli čudež!«

Protekcija se je kadila do stropa in humanistu je prihajalo vroče od same časti. Karkoli je rekel, vselej je prvi pritrdil grof; samo tega, da bi bila slovenščina sirov in napol barbarski žargon, mu ni hotel priznati.

»Vi pretiravate, dragi profesor,« je vzkliknil začuden, »čeprav spoštujem vaše mnenje... Ne, ne, v tej reči ne grem za vami; vaš jezik mi zveni tako milo in prijetno, da se ga hočem sam učiti.«

Smučiklas je potegnil z njim ter srdito napadel Pohlina: humanist pa je spretno zavil, da je mislil pravzaprav isto, in obrnil pravdo sebi v prid, obečaje najti grofu učitelja. Zaščitnik mu je stisnil roko ter ga vznesešno prijel za besedo; to je bilo olje v plamen rodoljubja! »Slovenija« je odkrila drugi dan v posebnem članku, da je grof Beaupertuis von Künigsbruch, visoki gost naše prestolice, gorak prijatelj Slovencev in poln »umevanja« za njih pravice; v ponoven dokaz tega da je izrekel »voditeljem naše stranke« željo, učiti se slovenskega jezika.

»Zora puca, bit' će dana,« — v podobnem slogu je zabelil člankar svojo triumfalno vest. »Bili smo zaničevani — tout comprendre, c'est tout pardonner! — toda vremena Kranjcem bodo se zjasnila. Želja gospoda grofa nam je poročstvo, da gremo naprej, mi strelci: svaka sila do vremena — capito, vi naši klevetniki? Njemu pa, zaščitniku in pokrovitelju, kličemo iz dna hvaležnih in globoko vdanih src: Slava, slava, slava!«

Šele čez nekaj dni je prišlo »Ljudstvo« po tem nasprotniškem uspehu do sape ter zabeležilo vest s pripombo, da bi bilo vse lepo, če ne bi bil liberalni podrepnik Pohlina vstulil grofu za učitelja znanega ateista in pornografa Križaja; to je tem večja ne-

56. nadaljevanje.

VLADIMIR LEVSTIK.

kaznice, izdane od pristojne krajevne oblasti, če se napoti iz kraja svojega stanovanja.

V Sloveniji.

J LDU Ljubljana, 27. marca. (Uradno.) Ker so se v Nemški Avstriji in na Madžarskem pojavili neredi in je potovanje nevarno, se do preklica ne bo izdajala nikakoli dovoljenja za potovanje čez mejo. — Promet preko Špilja je Nemška Avstrija ukinila.

Iz krogov učiteljev-upokojujencev.

Našim še službojočim tovarišem se je ustreglo, po čemur so hrepeneli. Na mig iz Beograda je v seji deželne vlade v Ljubljani dne 30. dec. 1918 soglasno prodrli načrt o ureditvi učiteljskih plač v polnem obsegu njihove spomenice. Obenem je deželna vlada sprejela resolucijo, da se vpokojujnim učiteljskim plačam zvišajo prejemki za 50 %. Zakon glede te regulacije je imel stopiti v veljavo 1. prosinca 1919. Pogledimo si nekoliko to regulacijo, v kolikor se tiče nas upokojujencev. Razlika je že med temi, ki so stopili v pokoj pred 1. jan. 1919 in med onimi, ki se upokojuje po tem dnevu. Uprav kričeče razlike pa se javljajo pri pokojnih tistih učiteljev, ki so vsled doslužnosti ali pa vsled bolezni zapustili šolsko sobo že pred mnogimi leti, zlasti pa pred regulacijami učiteljskih plač in pokojnin v časih stare Avstrije in ki so tako nesrečni, da danes še žive. Že večkrat so bile od dneva njih upokojitve urejene učiteljske plače, toda za nje ne. Za upokojujence nikdo ni imel srca, ne smisla, ne najmanjšega čuta spoštovanja. Naravno, ti ljudje, upokojujenci so svojo nalogo že opravili. Na nje se nobeni vladi, nobeni politični stranki ni več bilo treba ozirati, saj tudi niso bili nikomur nevarni. Organizacije niso nikoli imele in če bi jo tudi imele, kaj bi zaleglo, saj niso mogli prebiti s štrajkom, s pasivno rezistenco ali s čim podobnim.

Ker so vse vlade reševale mezno vprašanje učitelstva le z imenovanega stališča, zato tudi nikoli niso moge imeti interesa in smisla, da zvišajo plačo tudi upokojujencem učiteljskega tipa. In dokler bodo vlade presojale stan upokojujencev s tega stališča, ne bo tega obžalovanja vrednega dela cloveško družbe nikoli zapustila ona, ki se ji pravi; beda. Da, kdor še ni videl bede, pomanjkanja, naj pogleda v življenje tistih, ki so obsojeni živeti ob 100 K ali 150 K mesečno v današnjih časih, ko so cene življenjskih potrebščin vsaj 10 krat večje, kot so bile takrat, ko se je njim ugotovila pokojnina. Eksistenčni minimum za eno osebo znaša danes povsod, pov-

prečno 300 K na mesec. (G. dopisnik je pač skromen v današnjih časih. Op. ur.) Tak znesek bi se moral prisoditi vsakomur, najnižjemu uslužbencu in tudi vsakemu upokojujencu. Ni razloga, da bi moral upokojujenec-učitelj biti deležen mačehovske ljubezni. Saj je tudi on v svojih mladih letih deloval za narod. Ne baš samo tistih, ki so danes na vodilnih mestih, ne samo njih, ki so sedaj še zdravi, krepki in delujoči zasluga je, da je narod danes probujen in na lepi stopinji kulture, ne, tudi tistim in celo v prvi vrsti tistim gre zato hvala, ki so delovali pred mnogimi leti v dobi najhujšega zasledovanja od strani Nemcev, v dobi, ko je ljudstvo sovražilo šolo in prosveto — in to so učitelji, ki so danes zvečine že pod rušo. Le nekaj malega jih je še med živimi. Mlajša generacija nima niti pojma, pod kakimi neugodnimi razmerami so baš ti pozabljeni poučevali in vzgajali deco v ljudskih šolah. Po 150 do 300 otrok v enorazrednih šolah, dopoldne en oddelk, popoldne drugi oddelk, šolske stavbe zanemarjene, sobe nezdrave, večno pričkanje z ljudmi, ki niso razumevali pomena šole oziroma, ki so ji baš zaradi njene važnosti nasprotovali, pri tem naravnost neznanstvene stanovanjske razmere, slaba plača in neugodno socialno stališče. S tem so v kratkih besedah označene razmere, v katerih so pred mnogimi leti delovali učitelji, ki so danes, kar jih je še živih k nesreči že doslužili in so upokojeni. Podedovano naziranje starih avstrijskih finančnih in socialnih politikov je značilno tudi za našo slovensko vlado, ki se ne more povzpeli do modernega, pravičnega naziranja, da ima slehernik pravico do eksistence. Ko kmet-oče preda sinu posestvo, dobi kot in z njim toliko, da mu ni treba gladovati. Najslabši preživitek kakoga kmeta alt pa kmetice je pri današnjih cenah živih in drugih življenjskih potrebščinah vreden na mesec vsaj 600 K. Komu pa bi tu neki prišlo na misel reči, da je ta preživitek previsok? Pač nikomur. Saj ima preživitek živl baš toliko, da ravno za silo še živi.

Tega pa, kar dobi najrevnejši preživitek in kar smo gori cenili na 600 K mesečno, tega pač nima noben učitelj-upokojujenec starejšega tipa. S tem, kar danes dobiva od države, s tem pri obstoječih cenah ni mogoče živeti več ko 10 dni v mesecu. Tu treba v vladnih krogih čimprej nove orijentacije. Ni treba neizmerno zviševati plače višjim uradnikom in častnikom, vsem pa in zlasti tudi upokojujencem treba dati eksistenčni minimum. Izenačiti je treba dohodke posameznih skupin državnih uslužbencev; ta regulacija bo prešla tudi v privatna službena razmerja uslužbencev in izginili bodo izrodki

dosedanje dobe, ko imamo na eni strani ljudi, ki razpolagajo s mesečnimi 1000 K ali še več samo za svojo osebo in na drugi strani pa bitja, ki morajo sebe, svojo ženo ali pa še kaj otrok preživljati z mesečnimi 100 do 150 K. Ako bi vlada učiteljem-upokojujencem starejšega tipa zvišala pokojnino do tistega zneska, ki ga sama ugotovi kot eksistenčni minimum, potem bo storila le svojo dolžnost in popravila vsaj deloma krivico, ki so jo ti siromaki pretrpeli pod starim avstrijskim režimom. Postavila pa bo sebi lep spomenik v srcih tistega sicer že silo majhnega števila še živečih upokojujencev, ki so jim dnevi že tudi šteti. Ako vlada tem starcem in stankam njih položaj izboljša vsaj toliko, da jim sedaj na stara leta ne bo treba stradati prehudo, potem bo le izvršila dolžnost naroda, dolžnost današnje mlade generacije, ki se gotovo ni in se tudi nikoli ne bo izneverila zakonu srca: „Spoštuj starost, olajšaj ji bedo, pomagaj ji.“

Politični pregled.

p Zagrebške aretacije. LDU. Zagreb, 27. marca. K aretaciji bivšega poslanca Stjepana Radića in njegovih drugov, se oficijozno poroča še nastopno: Dokazano je, da so v deželi mnogi tuji volani in agenti, ki delujejo z denarjem in drugimi sredstvi proti obstoju kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ter povzročajo med prebivalstvom vznemirjenja. Oblasti so bile vsled tega prisiljene, poseči po strožjih protidredbah, da se prepreči tem ljudem njihov nadaljnje delovanje. Pri tem se je izkazalo, da stoji bivši poslanec Radić in njegovi tovariši z gotovimi ogrskimi in preko njih z italijanskimi krogi v sporazumu. Zaradi tega so odredili njihovo aretacijo in jo izvedli.

p Dr. Laginja in Radić. V Narodnem predstavništvu je govoril dr. Laginja proti aretaciji Stipe Radića, Prebega in Pazmana. Skliceval se je pri tem, da je s temi aretacijami bila kršena imuniteta poslancev hrvatskega sabora. Z aretacijo osobito Stipe Radića se je izvršilo nekaj, kar bi se moralo izvršiti že davno, ker je vsa naša res narodno čuteča javnost že davno zahtevala, da se spravijo pod ključ vsi oni, ki rovarijo proti našemu narodnemu edinstvu. Zato se le čudimo, da je dr. Laginja prevzel nehvaležno nalogo, da brani elemente, ki bi bili že davno prej spadali tja, kamor so prišli sedaj. Dr. Laginja spada med moše, ki so se že od nekdaj borili z vso vmeno za naše narodno edinstvo in še se spominjamo, kako je že leta 1908. zaklical mogotcem v dunajskem parlamentu: „Združili se bomo. Ali pridejo oni k nam, ali mi

k njim!“ Sedaj, ko so se te njegove proroške besede spolnile, ko se je vse to uresničilo preje, nego je to pričakoval on, preje, nego smo pričakovali mi vsi, pa prihaja isti dr. Laginja in brani one, ki bi hoteli naše edinstvo zopet razrušiti. Ne, proti takim ljudem treba nastopiti z vso brezobzirnostjo. Živimo še vedno v revoluciji in tu ne smemo samo vprašati, če je kak čin utemeljen v zakonih ali ne, ampak, če on odgovarja najvišjim narodnim interesom. S tem, da so Radić in dr. pod ključem, ne bodo ti interesi gotovo najboljše naravni.

p Italija se je zaletela. „Epoha“ priobčuje iz Pariza brzjav, v katerem je rečeno med drugim sledeče: Pariški dopisnik londonskega „Timesa“ trdi, da je Italija, objavljajoč svoje teritorialne zahteve v obliki uradnih brzjav iz Rima, upotrebila dosedaj nenavaden način. Ona s tem, da odbija razsodništvo in se poriva za londonski pakt, dasi so amerikanski delegati večkrat izjavili, da o tem paktu nečejo nič slišati niti odobriti mir, ki bi se sklenil na njega podlagi, izpodrežejo sami sebi umik. Dasi zahteva premirje z Nemčijo revizijo tega dogovora, zahteva „Times“, da konferenca pošlje na lice mesta amerikanske strokovnjake.

Dopisi.

d Škofjeločanom! V sedanjih dobi je čas dela! Naše mestece že leta in leta ne napreduje temveč nazaduje. Edino tvorniško podjetje je prenehalo. Preti nam usoda Železnikov če ne porabimo sedanje prilike. Z združitvijo slovenskega dela Jugoslovancov s Hrvati in Srbi nam je nastala nova naloga. Mi moramo postati industrijski narod, če hočemo, da ohranimo vsaj razmerno blagostanje. Pogoji zato so tudi Škofji Loka dani. Bližina vode in gozdov nas usposablja za lesno industrijo in sicer za popolnejšo, kakor je bila dosedanja, ko so nam vode gonile le par zanikarnih žag in zastarelih mlinov. Tam, kjer se nahaja sedaj ob puštalski brvi in precej močni vodi predpotopen mlin in nepraktična žaga, naj bi se postavila v najbližji bodočnosti mizarska tvornica. Izurjenih ljudi za njo nam ne primankuje, ni zastoj slovela škofjeloška mizarska obrt. Treba jo je izpopolniti in postaviti na višjo podlago in dala bo množini delavcev zaslužka.

V celi Jugoslaviji imamo po moji vednosti le dve tovarni za špirit oziroma škrob: eno na Stajerskem in eno na Hrvatskem. Ali bi ne kazalo zgraditi tako tovarno tudi pri nas? Dvomno je, če nam pripade tvornica Fischl v Limersachu pri Celovcu: pa če bi, nič zato; štiri tovarne lahko obstojajo. Glavna surovina — krompir — je v

K. D.

Slikar Veno Pilon.

(Konec.)

Snega pri nas še ni kmalu kdo tako mojstrski podal in to s tako priprostim sredstvi. Posebne fine so v tem medlo lesketajočem snežnem odelu, ki pokriva daljnje ruske planjave in ravne, monotone in tako orientalsko razdrapane trge s svojimi nizkimi hišicami. Pomladanski dežek rosi na morje ravnih, motnih svetlika-jočih se pločevinastih streh, ki se v daljavi izgubljajo v megleni tanci: nepozabna impresija, polna neverjetne nežnosti. Pa to ni samo instinktivna, samo slučajna ročna spretnost, ne to je čisto zavestni in hoteni izraz umetnikovega spoznanja. Za šibkejše narave bi bila velika opasnost, da utonejo v brezčutni maniri in da tehnički žrtvujejo svoje čustvo, ampak pri Pilonu se tega ne bojim, je preveč samosvoj značaj. Prepričan sem, da bo svoje oblikovanje z lahkoto v toliko spopolnil, da bo tudi v tem oziru popolnoma dovršen. Način izražanja menja s predmetom, kakor pač sujeta zahteva; dopoldansko solnce, ki

siplje žarke skozi zeleno vejevje, to vedno sliko je naslikal s širokimi, hlastnimi in sunkovitimi potezami. Treba je bilo naglo ujeti pravi trenutek, pokrajina le prehitro menja svoje lice. Zato je pa slika pomladne pokrajine, v polmraku še pred solčnim izhodom izvršena s tako rahlimi barvami, nanešenimi v takih prozornih plasteh, da kar izginjajo barve v celotnem tonu, ki tako točno izraža mračno razpoloženje teh sveže zelenih travnikov, kjer še leže posamezne zaplate snega po pobočjih.

Prav posebno zanima umetnika trg in življenje na njem. To je prenaravno: z okna svoje sobe je zrl na množico ljudi in konj, dan za dnem, mesec za mesecem. In vzljubil je te ljudi in njih male skrbi in vsakdanje življenje. S simpatijo je objel malenkostne podrobnosti, opazoval jih, osvetljeval od vseh strani in jih pronaljal s svojim pazljivim pogledom. Flaubert je rekel nekoč, da talent ni nič drugega, kot dolgo potrpljenje in že samo to minuciozno opazovanje govori Pilonu v prilog, tudi če bi ne videli njegovih del. Cele pole papirja polne samih marionet, malih skic z ogljem, silhonet in poizkusov v barvah; imenoval bi jih momentne fotografije

umetnike, vedno je povdarjen le celotni vtis, samo impresija. Tu na teh polah srečamo celo procesijo ljudskih tipov, tu vidimo dvoje žen z brašnom na hrbtu, tam kopico otrok. Umetnik je vjel bežno gesto moža, ki sklepa kupčijo, stopajočega starca, damo s pse- tom, par suhih konj, stražnika s puško ob rami. Posebno tega je mnogokrat opazoval, kako brezslušno koraka v snegu pod oknom in straži in straži. Nobena stvar njegove okolice mu ni premalenkostna, vsak kamen in hlod je nujno postal zanimiv za ujetnika in važen v tem omejenem krogu. Kako pazljivo opazuje mokro pločevino na sosednji strehi, stari kavi dimnik in polomljeni žleb in kup stare opeke za plotom. Vsi, prav vsi predmeti so mu enako ljubi in zanimivi. Samo kdor iz lastne kušnje pozna nebrojne vsakdanje nepravilike, izvirajoče iz prisiljenega skupnega življenja ljudi, ki si ostanejo kljub vsi bližini vedno le tuji, ta bo razumel neprecenljivo uteho, ki jo misleči duh more najti v mrtvih stvarih, nadomeščajočih mu življenje. Cel dnevnik je ta vrsta slik, zapiski iz mrtvega doma, ki mu je postal dom dela in dom veselja, tako da rad verjamem, da mu slovo ni bilo lahko. Taboriščni plot in špranja

v njem, skozi katero gleda ujetnik s hrepenječimi očmi v širni svobodni svet, to je potresljiva podoba, ki seže gledalcu do srca. Nekaj pristno otroškega je v tem umetniku, še nepokvarjenega in prvotnega, da vestno in natančno opazuje svet in s svojimi očmi. Znan mu je vsak gib, vsaka kretnja in barvna razlika. Redka zmožnost, obrušeni in rafinirani čut za lepoto linije ga druži z Japonci, ki so nenadkriljivi mojstri v finem in neposrednem študiju narave, obenem pa vedo ceniti naravno eleganco linije. Pilonov evangelij je boj luči in sence, a posebno ga zanimajo njih poslednje nijanse, ki jih laikovo oko komaj še razloči. Lestvica barvnih tonov mu je prebogata, čar bele stene mu je hvaležen predmet, kjer more pokazati svoje obsežne zmožnosti in diskretno umevanje svetlobnih kontrastov. Morda je to podzavesten izraz umetnikove psihe, to borenje s poslednjim vzrokom luči in teme.

V Pilonovem umetniškem ustvarjanju se presrečno križata dva značaja, dvoje plemenskih vrlin je v njem ugodno zlitih: veseli, ognjeziti južni temperament in resna, pa čuvstvena iskrenost sta se združila v lep akord. Oboje zrcalijo njegova dela v lepi

veliki množini na razpolago. Sama starološka občina ga producira letno 100 vagonov. Nevem kako bo z eksportom krompirja v prihodnosti. Pa če tudi ostane pri starem, se veliko bolj izplača podelati ga v tovarni nego spravljati naprej. Ker se tudi druge surovine lahko dobi in za odjemalce ni skrbeti, ni dvoma o rentabilnosti podjetja.

Morda najboljšo mesto v Sloveniji dajejo sočne košenine poljanske doline. Ali ne bi bilo priporočljivo z družinami močmi ustanoviti vsaj majhno tvornico za prekajevanje govejega in prešičjega mesa, izdelovanje klobas, klobasic itd. Nemška Avstrija nam bo sčasoma hvaležen odjemalec, Švica konsumira vsled tujkega prometa ogromno mrožino in tudi naša letoviša bi ga naročevala.

Mlekarno je treba preurediti, povečati, opremiti z novimi stroji in jo usposobiti za izdelovanje finega sira. Za vse to treba le malo podjetnosti in spretnosti.

Mir se bliža in z njim pridejo tudi izpremenjene razmere. Po najnovjših poročilih sodeč, skoro ni dvoma, da nam Italija iztrga cele kose naših pokrajin. Meja se nam bo izdajno približala. Škofja Loka ima važno strateško pozicijo, ki odpira izhode v obe proti Primorju se odpirajo dolini. Treba bo dobiti in si zagotoviti stalno posadko in to iz dveh stališč: iz materijalnega in obrambnega stališča proti italijanskemu pohlepu, ki se sčasoma niti ne bo hotel ustaviti pri mejah, ki ločijo „Venezio Giulio“ od bivše Kranjske dežele. V tesni zvezi s tem problemom je uvedba železniškega prometa po obeh dolinah. Najprej zveza s Trato, za kar ni treba drugega, nego položiti po novi cesti tračnice in napraviti postajo pred mestom. Od tod pa kot izhodišče eventuelno električni železnici v obe dolini. Potrudite se, čas je ugoden kakor nikdar!

In končno še nekaj važnega. Menda se ne motim, če trdim, da je eden glavnih vzrokov zaostalosti Škofje Loke v prenizki izobrazbi njenega prebivalstva. Vsaj za moško meščansko šolo se potrudite. Staro poslopje treba itak opustiti, naj se novo sežida v tolikem obsegu, da bo zadostovalo za štiri razredno meščansko šolo z obrtnim značajem oziroma nižjo obrtno šolo. Ne odlašajte in žrtvujte nekaj, kar bo v korist ne samo sedaj živečim, ampak tudi potomcem. Če boste po stari navadi cincali, vas prinite drugi in potem bo zopet neopravičeno in smešno zabavljaje, ki nikomur nič ne pomaga.

Morda bi se pomislilo tudi na kako kmetijsko šolo, zdravilišče, ali bolnico, ki je na celem Gorenjskem nimamo. Vsaka taka naprava bi pomnožila promet v našem zapuščenem mestu in bi dala podlago za ustanovitev samostojnega okrajnega glavarstva, oziroma tozadevno autonomno institucijo

ubranosti: veder, iskren izraz, za njim kontemplativna črta, ki stremi za poslednjim spoznanjem.

Njegova idejna zakladnica je bogata visokih načrtov, polna smelih zasnov, ki poljejo v njem in iščejo udejstvitve. Treba mu bo dati izhoda, treba je razmaha njegovim silam, kajti nevarnost je, da se zaduši v gostem kavarniškem dimu. Vsaj za nekaj let je treba, da zapusti krog naših letargičnih razmer, da vsaj zdaj v dobi, ko se šele oblikuje njegovo pravo bistvo, pride iz meglenega morja apatije in neumevanja, da gre med svet, v metropolo svetlobe, v Pariz. Tam bo zanj novih motivov in pobud, tam si bo mogel pridobiti vse formalne pripomočke, ki jih potrebuje za spopolnjenje, tam bo mogel črpati prvotne vire moderne umetnosti. Učiti mu je še mnogo in važnega, kajti njegov cilj je visok in daljen. Kadar mu roko deljstvo, podlaga in predpogoj vse prave umetnosti, ne bo delalo niti najmanjših ovir, takrat mu ne bo več težko najti končno formulo, ki mu bo pokazala pravo pot do poslednjih vrhunccev.

za škofjeloški okraj, ker je sedaj že vsakdo prišel do spoznanja, da so dosedanja področja okrajnih glavarstev prevelika za uspešno upravno delovanje.

Pomislite Škofjeločani, da dočaka vseh živih dan le ta, kdor je pripravljen nanj. Lokalen patriot.

Ljubljanska porota.

Vojna vzgojila nesrečno mladino vlomilcev.

Vojna je vrgla v valove zločinstva nove žrtve, žrtve iz vrst one nedorasle mladine, katera je začela živeti življenje brezskrbnosti in vživanja. Zaradi hudodelstva tatvine se je moralo včeraj pred ljubljansko poroto zagovarjati petero nedoraslih fantinov in sicer: Rudolf Grajner, rojen 1. 1903, Franc Remec, rojen 1. 1902, Karol Remec, rojen 1. 1904, Janez Završnik, rojen 1. 1899 in Janez Žumer, rojen 1. 1904.

V Kamniku so se gori imenovani organizirali v solidarno vlomilsko družbo. Grajner jim je nekega dne dejal: „Vsaj enkrat dobro jejmo in pijmo!“ Prva dva: Grajner in Remec sta bila ključavničarska vajenca in mojster jima je dajal slab zgled in slabe svete, kajti večkrat jima je modroval: „Če boste poštenji, ne boste mogli živeti!“ — Organizirali so se tedaj v vlomilsko družbo, postali so tatinski tovariši in dne 2. maja 1918 so napravili prvi vlom v gostilno Franciške Debevec, kateri so pobrali meso, surovo maslo, šest ur, nekaj srebrnega denarja, 1 cekin, dva litra vina in tako dalje v vrednosti 432 K. Tega vloma so se udeležili Rudolf Grajner, Franc Remec in Karol Remec. Stvari so si lepo med seboj razdelili, le maslo so bili spravili v drvarnico, katero jim je potem „maček“ snedel.

Nevesti celo balo odnesli.

Gostilničarjeva hčerka gđc. Helena Žirovnikova si je pred in med vojno nabavila lepo balo. Rudolf Grajner, Janez Završnik in Franc Remec so dne 9. septembra 1918 tudi njej napravili nočni obisk ter ji odnesli vso balo v skupni vrednosti 5366 K. Odnesli so ji blazine, 18 metrov bele platna, brisače namizne prte, 20 vreten sukanca itd. Polomili so tudi več ključavnic, katere je potem drugi dan Franc Remec popravil, prav potuhnjeno se mučajo. Ukradene stvari so baje nosili za živež okrog kmetom.

Likerji, malaga itd.

Dne 19. novembra 1918 so Rud. Grajner, Franc Remec, Janez Završnik in Janez Žumer vlomili v kavarno Antona Cerer-ja. Odnesli so mu več steklenic raznih likerjev in žganja; Griot, Vlahov, žabji liker, malaga-vino, 30 jajec, kruh, marmelado itd., v skupni vrednosti 606 K. Po tem vladu so šele prišli na sled mladim vlomilcem in jih potem izročili orožnikom, ki so našli še pri Francu Remcu za 530 K usnja, podplatov in vojaških čevljev, blago, katero je Remec kupil ob razsulu od neznanih vojakov.

Predsednik vpraša Grajnerja: „Ali se čutiš krivega?“ — „Da!“ In vprašuje dalje: Ti?... Ti?... Ti?... Ti?... Sledi mu lapidaren odgovor od vseh: „Tudi! — Tudi! — Tudi! — Tudi!“ — Krivdo vsi skesano priznavajo.

Zaradi vojaških predmetov se Fr. Remec zagovarja, da jih je kupil, ker doma niso imeli nikake obutvi in na zadevna zagovornikova vprašanja pritrjuje, da jih je kupil v času, ko so šli vojaki s fronte, ko ni bilo cesarja, ko je bilo vse v razsulu, da je kamniška gospoda neovirano in nezakazano kupovala od vojakov, da ga je orožnik videl, ko je nesel usnje.

Na krivdorek porotnikov je bil Rudolf Grajner obsojen na 6 mesecev ječe; ostali obtoženci so bili oproščeni.

Obnovite naročnino pravčasno, da se Vam pošiljanje lista ne ustavi!

Dnevne vesti.

dn Regent Aleksander pride v Ljubljano. Deželni vladi za Slovenijo je došlo iz Beograda poročilo, da v najkrajšem času poseti Ljubljano regent Aleksander.

dn Vseučiliška komisija ima svojo XII. redno sejo v soboto, dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne v deželni palači, Bleweisova cesta 10/II.

dn Knjižnica bodočega vseučilišča in tehnike v Ljubljani. V svrhu nabave knjig za vseučilišče in tehniko v Ljubljani je deželna vlada dovolila večji kredit.

dn Beda revnih udov in sirot. Z ozirom na našo notico z dne 25. t. m. nam poroča vojaška intendantca za Slovenijo sledeče: Da udove in sirote ne dobijo podpor so najbrž same krive. Radi podpor se naj obrnejo na davčne urade (Uradni list XXVIII), a radi pokojnin na župnijski in občinski urad, ki bodeta postopala v smislu Uradnega lista LVIII. Opozarja se pa tudi na Uradni list LXIII, s katerim se pozivljajo stranke, da se zglasijo v pisarni „vojaške intendantce za Slovenijo — oddelek za nakazovanje preskrbovalnih“ (nadj. Hribar) na Friškovicu (v baraki) poleg belgijske vojašnice, kjer se gre strankam v vsakem oziru na roke in se jim v najkrajšem času (v teku 8 dni ali še prej) nakaže preskrbovalnina.

dn Proti draginji. Včeraj dopoldne so se zbrale delavske žene in odkorakale v daljši povorki pred dež. vlado in pred magistrat, da odločno protestirajo proti nezasišani draginji. Med demonstrantkami so se čuli klici: „Zbirajte tudi za našo gladno deco!“ Neki preoblesni mladeniči so se posmehovali delavskim ženam, a so jo morali odkuriti izpred magistrata. Javni mir se ni kalil. Naslednje dni nameravajo žene prirediti demonstracije v še večjem obsegu.

dn Pozor! Dognalo se je, da neka oseba pobira denarne prispevke pri občinstvu v imenu tukajšnje komande mesta (štacijskega poveljstva) v nepošteno namene. Občinstvo se opozarja, da ni nikdar bila in ni nobena oseba pooblaščená pobirati denar v katerikoli svrhe od imenovanega poveljstva. — V slučaju, da je komandi mesta (štac. pov.) vplačati kake vsote, naj se iste vplača neposredno v uradu.

dn Prometna vest. Brzjavni zasebni promet z Dunajem in Švico je zopet dovoljen.

dn Grozen umor. — Rodbinska tragedija. Iz Novega mesta poročajo: Čevljar Radešček Fran iz Levna pri Novem mestu je 20. t. m. zaklal z bajonetom svojo ženo. V pijani podivjanosti ji je razparal trebuh in ji zrezal meso z rok. Nato je pobegnil in se pri kapelici pod Trško goro sam ustrelil. Vzrok — plodovi vojne.

dn Vpokojenim železničarjem, kateri dobivajo nezgodne rente od zadržne zavarovalnice avstrijskih železnic na Dunaju, bode začasno izplačevala te nezgodne rente tukajšnja delavska zavarovalnica zoper nezgode, Šolski drevored št. 2, (Kresija). Dokler nima zavarovalnica uradnih podatkov glede imen in zneskov rent, ne more izplačati rente vsem železničarjem brez izjeme, temveč samo onim, kateri do prinesejo zadnji veljavni odlok o nezgodni renti z zadnjim odrezkom oz. potrdilom od poštnega urada o izplačnem znesku. Čim pa dobi zavarovalnica uradne sezname vseh rentnikov, se bode renta nakazovala po pošti.

dn Gozdovi graščine Šneperk. Kakor čujemo, namerava deželna vlada za Slovenijo staviti obsežne gozdove graščine Šneperk v Starem trgu pri Ložu pod državno nadzorstvo. Hvalevreden ukrep. Gozdovi so last nekega nemškega princa Schönburg-Waldenburga, ki tudi nosi precejšnjo krivdo na svetovnem klanju, človeka, ki je skušal graditi nemški most do Adrije. Opozoriti pa moramo vlado, da se nahaja v službi te graščine še mnogo privandrancev, ki niso jugoslovanski državljani. Dalje moramo protestirati, da se namerava poveriti nadzorstvo graščine osebi, ki je skozi in skozi

osovražena med prebivalstvom občine Staritrg. — Razni Dalmerji, ki so se dali tekom vojne korumpirati, naj izginejo.

dn Mezdno gibanje rudarjev. Kakor smo že poročali, so se vršila pod intervencijo deželne vlade pogajanja med rudarji in Trboveljsko premogokopno družbo glede izboljšanja mezdnih razmer rudarjev. Dosedaj se je dosegel v glavnih točkah sporazum in se je med drugim sklenilo: 1. Da se izplača najkasneje do dne 15. aprila t. l. nastopni enkratni nabavni prispevek: delavcem in delavkam po 250 K, ženam po 250 K, otrokom po 100 K. 2. Povišane plače in odškodnine za obrabo orodja je izplačati za dobo od dne 9. marca t. l. naprej. 3. Da dobi delavec pravico do minimalne plače, mora doseči najmanj 75 odst. storitve (Leistung) njegove kategorije v letu 1917.

dn Zahtevam rudarjev v Prevaljah je deželna vlada ugodila v polnem obsegu.

dn Narodna zavednost. V Zidanem mostu se nahajajo še vedno razni kačipoti in druge table v blazeni nemščini. Pa naj kdo reče, da nismo zavedni!

dn Pravoslavna služba božja se vrši odslej naprej vsako nedeljo ob 8. uri dopoldne v nekdanji nemško-luteranski cerkvi na Marije Terezije cesti št. 9.

dn Cepilni tečaj za vinogradnike. V soboto, dne 5. aprila t. l. ob 9. uri zjutraj priredi vinarski nadzornik B. Skalický pri državni trtnici v Bršlinu praktičen tečaj za cepljenje in siljenje ameriških trt, ki je največjega pomena za obnovo naših vinogradov. Zeleti je, da se vinogradniki tečaja v obilnem številu udeležijo.

dn Pri poštnih uradih Ljubljana 3, 4, 5, 6 in 7 bodo od 1. malega travna za občinstvo uradne ure ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 10. ure dopoldne.

dn Kam gre duhan. V Novem mestu verižijo gotove osebe z duhanom, katerega prodajajo večidel na Hrvaško z velikim dobičkom. Finančne oblasti naj ne gledajo preveč skozi prste in naj ne dajejo potuže raznim velikim in malim vojnimi dobičkarjem.

Društvene vesti.

dr Redni občni zbor „Gospodarskega in izob. društva za dvorski okraj v Ljubljani“ se vrši v nedeljo, 30. marca, točno ob 10. uri dop., v salonu restavracije „Pri starem Rimljanu“, na Rimski cesti 4.

dr Poziv zidarskim mojstrom Slovenije! Vabijo se vsi zidarski mojstri na zelo važen sestanek, v nedeljo, 30. marca, ob 8. zjutraj, v verando hotela Union.

dr Orožniški vpokojenci na slovenskem ozemlju, se vabijo na sestanek, v nedeljo 30. marca, v gostilniški dvorani g. Valentina Mraka v Ljubljani, Rimska c. 4. Pogovor o stanovskih razmerah. — Martin Majcen, orož. stražm. v p., kot sklicatelj.

Prošnje za demobilizacijski materijal.

Vse take prošnje je odstopila deželna vlada za Slovenijo v rešitev Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo v Ljubljani, Sodna ulica št. 1, ki je bila ustanovljena z naredbom Uradni list št. 45, z dne 1. februarja 1919. Glede rešavanja vloženih prošenj in ulaganja novih, razglašava navedena komisija sledeče:

Izključno pravico dodeljevanja demobilizacijskega materijala v kolikor to ni izrecno vojaški materijal, kako na pr. municija, orožje in vojaška oprema, ima gospodarska komisija v Ljubljani, ki ustanavlja za kraje, kjer se nahajajo večje množine demobilizacijskega blaga, posebne krajevne komisije, ki potem poslujejo v lastnem delokrogu po navodilih komisije v Ljubljani. Nekolekovane prošnje za demobilizacijski materijal naj se vlagajo izključno le pri Gospodarski komisiji v Ljubljani, kjer obstojajo krajevne komisije tudi pri teh. Vsaka prošnja mora imeti navedeno:

1. Natančno ime in naslov dotičnika, ki hoče kak materijal dobiti.

2. Utemeljitev nujnosti potrebe in ali ga rabi za svojo lastno potrebo

kot direktni uporabnik, ali pa le posredno. Prošnje direktnih uporabnikov se bodo upoštevale v prvi vrsti, in šele potem drugi prosilci. Trgovci bodo zamogli dobiti demobilizacijsko blago le v slučajih ako se ne oglašajo direktni uporabniki, oziroma tudi na razpisanih dražbah demobilizacijskega blaga.

3. Navede naj se tudi kraj oziroma skladišče, kjer se zaželeno blago nahaja, ako je to prosilcu znano.

4. Stroji sploh in dragocenejši predmeti se bodo oddajali le pod pogojem, da jih bo kupec rabil najmanj skozi 2 leti, če jih hoče prej odprodati, mora dobiti za to dovoljenje Gospodarske komisije, ki si bo v takih slučajih pridržala pravico razpolaganja.

Na splošno se opozori še na sledeče:

Vsak dodeljen material mora biti pred dodelitvijo ali vsaj pred prevzetjem ocenjen in mora biti kupna svota vplačana predno zamore kupec odvzeti svoj material. Kupec se mora zavezati, da spravi kupljeno blago v gotovem, sporazumno z njim določenem terminu, ker ne prevzame pozneje Gospodarska komisija nobene odgovornosti več.

Gotove vrste blago se bo oddajalo le dobrotelnim in kulturnim zavodom, kakor na pr. glasbila in drugo.

Vstop v skladišče demobilizacijskega materiala je v splošno prepovedan. V posebnih slučajih pa izdaja taka dovoljenja le Gospodarska komisija v Ljubljani in lokalne komisije, kjer so ustanovljene.

Že vložene prošnje se rešujejo pri važnejših predmetih v sejah Gospodarske komisije, sicer pa po predsedniku komisije. Prošnje, katerim manjka podlaga v smislu navedenih točk, bodo ostale nerešene. Zlasti se ne bodo upoštevale prošnje na splošno sestavljene, ki ne povedo, katere predmete in kolikšno množino da zahteva prosilec, kakor na pr.: „Rabim nekaj kovaškega orodja...“, „Rabim kmeijske stroje...“, „Prosim da mi sporočite, če mi jih morete prodati...“. Vse take prošnje bodo ostale brez uspeha, ker Gospodarska komisija nima časa izpraševati posameznih prosilcev in jih obveščati, kateri predmeti da bi bili zanje prikladni. Taki prosilci naj se zgledajo pri družbah, ki bodo razpisane za posamezna skladišča ali pa za posamezne skupine predmetov, na pr. poljsko orodje, železne surovine ali kaj sličnega, kakor nanese prilika.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

V petek, 28. marca, ob pol 8. zvečer, „Španska muha“, burka v treh dejanjih, izven abonementa.

V soboto, 29. marca, ob pol 3. popoldne dijaška predstava „Tugomer“, izven abonementa. Ob pol 8. uri zvečer „Svet“, komedija v štirih dejanjih, ob znižanih cenah, izven abonementa.

V nedeljo, 30. marca, ob pol 3. popoldne „Španska muha“, veseloigra, izven abonementa. Ob pol 8. uri zvečer „Strahovi“, drama izven abonementa.

Operno gledališče.

V petek, 28. marca, ostane gledališče zaprto.

V soboto, 29. marca, ob pol 8. zvečer, „Boheme“, za abonement C.

V nedeljo, 30. marca, ob pol 8. zvečer, „Prodana nevesta“, izven abonementa.

Kulturni pregled.

kl **Koncert slov. pevskega društva „Ljubljani Zvon“** dne 4. aprila t. l. v Unionu. Sodelujejo: g. Josip Rijavec, operni pevec hrv. zem. kazališta v Zagrebu (samospevi), g. Janko Ravnikar, kapelnik Narodnega gledališča v Ljubljani (klavirsko spremljanje), moški in mešani zbor „Ljubljanskega Zvona“. Na vzporedno so novejši samospeli iz jugoslovanske literature (Lajovic, Dobronič, Milojević) in zborovske točke skladateljev St. Mokranjca, A. Lajovica, dr. G. Kreka, E. Adamiča, O. Deva, A. Försterja itd. Predprodaja vstopnic koncem tedna v trafikih v Prešernovi ulici št. 54.

kl **Dolinarjeve skupine „Idila“**. Deželna vlada namerava nakupiti Dolinarjeve mramornaste skupine „Idila“.

kl **Mestno gledališče v Celju**. V soboto je vprizorilo celjsko dram. društvo dve veseloigri in sicer Rosenovo „Nič otrok“ in Belly-ovo „Če sta dva“. Igrali sicer nimate posebne literarne vrednosti, a spolnili sta v polni meri nalogo, katero je hotelo dram. društvo doseči: vzbuditi zanimanje občinstva za slovenske gledališke predstave in ga zadovoljiti. Vprizoritev sama sicer ni vspela nad povprečnost, kar je pripisovati temu, da je iz slabih vlog težko napraviti dobro kreaturo. Prva igra je bila razmeroma bolj igrana od druge. Igralci so želi pri obeh obilo aplavza in gledališče so zapustili zadovoljni občinstvo in igralci ter igralke.

Se le čez leta bomo vedeli prav ceniti veliki kulturno politični pomen prireditve gledaliških predstav, koncertov i. dr. na sedaj priborjenih slovenskih tleh, ki so jih doslej Nemci s pomočjo nemške nam sovražne avstrijske vlade držali v svojih krempljih. Če so tudi danes mesta Celje, Maribor, Ptuj itd. politično naša, je vendar nujno potrebno, da to svojo posest pogledimo in utrdimo s kulturnimi prireditvami. Generalu Maistru v Mariboru, ki posveča kulturnemu delu potrebno pažnjo, slovenski narod ne more biti za njegovo vsestransko delovanje, nikdar dovolj hvaležen. Zato pa, zavedajmo se, da so ob meji Jugoslavije, kulturne prireditve sedaj baš tako važne kakor — vojaško — strateška služba. — Vrlim celjskim diletantom kličemo: čvrsto naprej po začrtani poti in dal Bog, da najdete v Slov. Bistrici, Slov. Gradcu, Ptuj, Mariboru i. dr. enako požrtvovalnih kulturnih sodelavcev — sobojevnikov.

Narodno gledališče v Ljubljani bo v kratkem zopet gostovalo v Celju, in celjski dilentanti prirede v soboto in nedeljo 5. in 6. aprila t. l. v dramskem gledališču v Ljubljani predstavi. Želeli je, da bi tudi drugod tako delali, da postane torej bela Ljubljana res naša matica, kamor in odkoder se bodo stekale s periferije žile ne le našega političnega temveč tudi gospodarskega in kulturnega življenja.

kl **Koncert v Celju**. Preteklo nedeljo je priredilo celjsko pevsko društvo koncert, ki je bil žal zelo slabo obiskan. Zaslužil bi pač, da bi bila dvorana nabito polna, kajti Celjani in okoličani se ne zavedajo, kako izborna pevsko društvo imajo. Vse točke sporeda so se izvajale precizno dovršeno. Posebno je ugajala solistka-sopranistka gđc. Mila Počivalnikova, ki je morala svoje točke vsled burnega aplavza ponoviti. Tudi mešanega zbora II. rukovet srpskih narodnih pesma se je moral ponoviti. — Občinstva je bilo sicer malo, a bilo je tem hvaležnejše za umetniški užitek. Celjanom in okoličanom pa nujno priporočamo, da v bodoče bolje ceni delovanje svojega izbornega pevskega društva.

kl **Kipar Ivan Meštrović**. Enemu največjih svetovnih jugoslovanskih kiparjev, ki je zadnje čase bival v Rimu, je belgrajska vlada dovolila, da se mu postavi na državne stroške Vidovdanski hram ter mu v znak priznanja nakazala letno rento 36.000 frankov. Tako upamo, da bo umetnik zapustil svojo palačo v Via Sistina ter se za vedno preselil v domovino. Iz Meštrovića, ki je bil dalmatinski pastir, je danes postal svetovnoznani umetnik, na katerega smo mi Jugoslavlani lahko ravnotako ponosni, kot Francozi na svojega Rodina. Njegove figure so dalmatinski tipi — ravna linija nosu s čelom — in njegova prva dela, junaki srbske zgodovine, kakor: Miloš Obilić, Sržja Zlopogledaja, Kosovka djevojka, znamenita je njegova Majka, Spomini idr. Zadnje čase med vojno je razstavljal v Londonu svoja dela, povzeta iz cerkvenih motivov. Spominjam se angleške kritike, ki opisuje njegovega „Kristusa na križu“ v nadnaravni neukosti, ki naj bi omamili ves London. Žalibog nimamo v Ljubljani še nobenega njegovega umotvora, pač pa je

vodnjak pred zagrebškim gledališčem — „Ob vodnjaku življenja“ — Meštrovićevo delo. Kakor mi je pripovedoval njegov učenec in prijatelj — ruski slikar in kipar dr. Ivan Dimić (ki je bil vse dobo vojne konfiniran u Lincu, kjer je moral pretrpeti največje muke in pomanjkanje) — je Meštrović silno dostopen in ljubezniv človek, okrog katerega se zbira ves slovanski svet v Rimu. Kadar pa je sam v svoji palači, tedaj se razgovarja po cele ure kot otrok s svojimi papigami, koje gladi in neguje z vso ljubeznijo do živega bitja. Upamo, da nam bo kmalu dana prilika, pozdraviti tudi v Ljubljani umotvore tega velikega moža ter da se izda o njem in njegovih delih knjiga v slovenskem jeziku. —a

Gospodarstvo.

g **Vrnitev naših izseljencev**. „Slovenec“ piše: Naši izseljenci, ki so šli pred vojno v široki svet, so se v obilnem številu priglasili domov. Mnogo naših izseljencev je že na potu v domovino. „Narodna politika“ piše, da bi se moral koj osnovati odbor, ki bi šel tem ljudem na roko, da bi jim priskrbel delo in kruha, da ne bodo doživeli razočaranja takoj prvi dan. Naša trgovina, obrt in industrija

se bo začela lepo razvijati, pa bomo rabili zelo veliko delavnih moči. Kaj je bolj naravno, ko to, da vrnemo naši domovini naše izseljence, ki bi bili sicer za naše gospodarstvo izgubljeno poedinci. Samo treba je, da jim takoj preskrbimo eksistenco, sicer se ti ljudje zopet vrnejo v Ameriko in so izgubljeni za naš narod in naše delo. Čemu bi bogatili tujce, sebe in nas naj bogatijo! Ta vojna nas je itak stala dovolj ljudi.

To je vse prav lepo. Toda pri vsej stvari je neka kljuka. Odbor, ki ga nasvetuje „Nar. pol.“ bi bil na mestu, ko bi bilo v naši domovini že danes povsod dovolj dela in bi torej šlo le za to, da se posamezne vračajoče se priseljence dodeli v delo na gotova mesta. Toda mi vsi vemo, da danes razmere pri nas še niso take, da bi naš delavni trg mogel absorbirati na tisoče vračajočih se izseljencev. Temu tudi noben odbor ne bi mogel odpomoči. Edino, kar moremo našim izseljencem svetovati, je: Ostanite tam kjer ste, dokler imate deio in jelo! V naši svobodni domovini bo dela in jela za vse njene sinove. Toda dokler razmere niso urejene, naj ostane vsak tam, kjer je. Ko jih bo domovina rabila — in rabila jih bo gotovo — jih že pokliče.

Najnovejše vesti.

Mirovni delegat in poslanik SHS dr. Vesnić o italijansko-jugoslovanskem sporu.

Pariz, 27. marca. (Posebno por.) Jugoslovanski mirovni delegat, poslanik dr. Vesnić je imel daljši interwiew s sotrudnikom „Petit Journal“. Dr. Vesnić se je izrazil o italijansko-jugoslovanskem sporu sledeče: Vprašanje mej med Italijo in Jugoslavijo je vprašanje svetovne važnosti. Reka tvori samo del tega vprašanja. Mi smo predlagali arbitražo. Italijani so jo odbili. Mi smo zahtevali in zahtevamo, da se to vprašanje reši na temelju samoodločbe naroda. Treba izvesti plebiscit pod nevtralno kontrolo. Italijanska vlada se protivi plebiscitu, ker zna, da bi izgubila. Mi smo se morali boriti proti Turkom, proti Avstriji za svobodo, a nismo se borili, da postanemo Italijani.

Dalje dr. Vesnić izpodbija italijanske trditve glede Hrvatov in Slovencev, češ, da so se borili na strani Avstrije proti zaveznikom, poudarjajoč, da se je i mnogo Italijanov borilo z navdušenjem za Avstrijo. — Mi se nismo borili, da si ustvarimo Bismarckovo Evropo, temveč predvsem za pravdo. Mi ne zahtevamo ničesar od drugih, zahtevamo samo svoje ujedinjenje, svobodo in neoviran gospodarski razvoj. Če Italija doseže svoje zahteve, tedaj je Jadransko morje izgubljeno za naš gospodarski razvoj. Reka je nesporno hrvatsko mesto, hrvatski element je bil le gospodarsko zanemarjen, ker so Madžari favorizirali Italijane. Italijanske aspiracije na naše kraje privedejo do nove vojne.

Italija pred prevratom.

LDU Curih, 26. marca. (ČTU) „Avanti“ napada italijansko vlado radi njenega dozdevnega reakcionernega zadržanja in izjavlja, da pozna italijanski proletarijat samo še eden vzklík in ta se glasi: „Sovjet!“

Italija zbira svoje čete.

LDU. Berlin, 27. marca. (ČTU) „Secola“ poroča, da se na italijansko fronto prevažajo večji transporti italijanskih čet. Jadranska pristanišča so izza pondeljka popolnóci zaprta.

Reka — italijanska!

LDU. Berlin, 27. marca. (ČTU) Kakor javljajo iz Rotterdama, „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ iz Pariza: Odbor zaveznikov je načeloma priznal italijanske zahteve do Reke.

Italijanske laži.

Zagreb, 27. marca. (Izvir. por.) Iz Črne gore poročajo, da vlada v vsej deželi popolen red in mir. Italijanske vesti o bojih in anarhiji so izmišljene.

Italijansko vohunstvo.

Za der, 27. marca. (Izv. por.) Iz strahu pred uporom Hrvatov in Srbov v zasedenem ozemlju so uvedli Italijani obsežno vohunstvo, ki ima zlasti zaslegovati delovanje jugoslovanske inteligence.

Štrajk železničarjev v Nemški Avstriji.

LDU. Dunaj, 27. marca. (ČTU) „Neue Wiener Journal“ piše o morebitnih posledicah stavke: Strašnim zadnjim tednom bodo sledili mogoče še strašnejši. Izza snoči od sedmih počiva ves promet na južni železnici. Vlaki z ententnimi živili, ki so vozili iz Trsta čez Ljubljano proti Dunaju, so običali nekje na progi. Zadnji vlak južne železnice je došel na Dunaj ob petih popoldne, zadnji vlak z juga pa je sploh običal v Gradcu.

Kabinetna kriza.

Belgrad, 27. marca. (Izv. por.) Ministrski predsednik Stojan Protić je danes nadaljeval dogovore glede izpolnitve izpraznjenih ministrskih mest v kabinetu. Dogovore je vodil član narodnega kluba. Narodni klub se je odločil, da sodeluje v vladi, ter zahteva, da se izmeni sedanji režim v Bosni Hercegovini, zlasti da se uvedejo radikalne reforme v upravi teh pokrajin. Njih uprava ne odgovarja modernim zahtevam. Naj se ustvari za te dežele Narodno predstavništvo na podlagi obsežne avtonomije do sestanka konstituante. V imenu Narodnega kluba so dr. Pavelić, dr. Drinković in dr. Polić podali ministrskemu predsedniku pogoje, pod katerim vstopa Narodni klub v vlado. Izgleda, da dobi v vladi 2 mesta.

V krogih parlamentarne večine prevladuje z ozirom na zunanje politični položaj mnenje, da je potrebna le rekonstrukcija, med tem ko smatra manjšina za nujno demisijske cele vlade in da se sestavi na novih temeljih nova vlada. Z odstopom ministra Korača je rekonstrukcija zelo otežkočena, ker se ne zna, komu naj se poveri ministrstvo za socialno skrb.

Zagreb, 27. marca. (Izv. por.) Pogajanja med starčevićanci in vlado o njih zopetnem vstopu v kabinet se še nadaljujejo. Narodni klub je izjavil, da je pripravljen v vladi sodelovati, če se mu da večji vpliv na vodstvo politike, zlasti v notranjih zadevah. Klub zahteva v novem kabinetu najmanj dva ministra. Če bodo ostale stranke pristale na te zahteve, ni mogoče sedaj presoditi.

Nadaljne aretacije v Zagrebu.

Zagreb, 27. marca. (Izv. por.) Iz istih razlogov, kakor Stipe Radić, je bil danes aretiran Predavec, bivši saborski poslanec in član seljačke stranke. Aretacija poslanca Hrvoja se dementira.

Demisija poverjenika Budisavljevića.

Belgrad, 27. marca. (Izv. por.) Regent Aleksander je sprejel demisijo poverjenika za notranje zadeve za Hrvatsko dr. Budisavljevića vsled nezdržljivosti poslanskega mandata s posli poverjenika.

Proti neumestni cenzuri.

Zagreb, 27. marca. (Izv. por.) „Hrvat“ ostro napada vladu vsled najnovejšega šikaniranja javnosti, zlasti pa časopisja. „Hrvat“ omenja, da je bil svojčas pod avstro-ogrskim režimom ponosen na to, da je bila vsaka njegova številka zaplenjena. Danes pa ne bi rad, da bi se smatralo zaplenbe, ki jih odreja poostrena cenzura, za dokaz njegovega državi neprijaznega držanja, zato se hoče za enkrat ukloniti cenzurnim naredbam, čeprav ne uvideva njih umestnosti.

Drobne vesti.

LDU. Zagreb, 27. marca. Kakor poročajo današnji listi, je odpotoval znani pesnik Ivo Vojnović danes v Beograd, odkoder odide v Pariz.

LDU Zagreb, 27. marca. Dimnikarski pomočniki so včeraj pričeli stavkati, ker mojstri niso ugodili njihovim zahtevam.

LDU. Zagreb, 28. marca. „Narodna Politika“ poroča, da je bilo v kraljestvu SHS bankovcev žigosanih skupno za 6 milijard kron.

Aprovizacija.

a iz seje mestnega aprovizacijskega odseka z dne 26. marca se poroča: Zadnje dni je prišlo nepričakovano nekaj moka, da imamo zadosti krušne moka za dvanaest dni in se zato peče kruh dalje. Krušna moka se je zelo podražila. Do zadnjega je aprovizacija plačala kilogram krušne moka po eno krono, odlej stane dve kroni. Aprovizacija bo počakala s poviškom cene kruha še en teden, da se prepriča o kakovosti pečene kruha, občinstvo pa naj bo pripravljeno, da se zviša cena za hleb kruha na 1.48 K. Če peki mislijo peči tak kruh kot zadnje dni, potem je sploh pametnejše, nadaljno peko opustiti. Kruh sploh ni užiten. Najboljši kruh je iz mestne pekarnice. Vse pekarnice pa dobe isto moko, zato je nerazumljiva ta razlika pri kruhu. Posebno pek Grill prodaja jako slab kruh. Domneva se, da nekateri peki z boljšo moko kupujejo. Posebna komisija aprovizacijskega odseka bo preiskala pekarije in kogar se zaloti, da z moko neupravičeno manipulira, izgubi pravico do nadaljnjega izvrševanja obli. Cene za meso grede ne prestopajo kvišku, temu so vzrok prekupci in spekulanti, ki imajo kupčijo v rokah. Vlada se pozivlja, da brez odloga, z najstrožjo naredbo onemogoči prekupcem vsako kupčijo z živino. Klavno živino so upravičeni kupovali le mesarji. Uvesti se morajo živinski potni listi.

Sol dobe obrtniki, ki jo še rabijo, nakazano v mestni posvetovalnici.

a Vžigalice dobe oni zavodi, ki jih še niso dobili, nakazane v mestni posvetovalnici.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslano.

Na „Poslano“ zadrage gostilničarjev in kavarnarjev odgovarjam naslednje:

Prav žalosten pojav je, da skuša zadruga voditi proti moji osebi boj z lažmi, zavijanjem in podtikanjem in da stremi ta javnopravna slovenska korporacija za tem, da uniči meni — goriskemu Slovincu, — ki sem radi vojne in zasedanja moje domačije po Italijanih prestal že neizmerno gorja, mojo eksistenco.

Ako bi zadruga res vodili idealni narodni namen, ako bi se ji res šlo edino le za uresničenje načela, da sme biti zaupnik le oni, ki je že dlje časa bil uslužben v kaki kavarni, bi se dalo še njene gneve polne napade na mojo osebo oprostiti. Ali zadrugi ne gre zato! Njeno „poslano“ ji niso diktirali, da se poslužujem izrazov zadrage „stvarni argumenti, ampak igrali so glavno vlogo osebni ožiri,

družabne zveze“. Zadruga se hoče na zunaj, napram občinstvu postavljati na zvišeno narodno stališče, v resnici pa podpira le gonjo, ki jo uprizarja proti meni iz gole konkurenčne zavisti gotova oseba v Ljubljani, ki se je zarotila, da me mora uničiti, da mora z vsemi silami delovati na to, da me izpodrine, da se vsede sama na moje mesto. Radi tega je ta oseba mobilizirala vse, kar se je le dalo proti meni, hodila okoli občinskih svetnikov, pošiljala k njemu deputacije s prošnjo, naj se mene odkloni kot zaupnika. In sedaj je še zadruga, ki svoj čas, ko se je recimo neki prejšnji čevljar domislil, da je bolje postati kavarnar, ni zastopala stališča, da mora biti kavarnar strokovno naobrazen, otvorila javno boj proti meni.

Očita se mi, da imam zvezo z Nemci, da igram s kazini pod eno odejo, da je ostala kavarna staro nemško podjetje itd. Kolikor trditev, toliko laži.

Vsa Slovenija ne premore človeka, ki bi mogel meni v narodnem oziru dokazati le najmanjšo pegico. Bil sem zaveden in vnet Slovenec in ostanem ravno tak. Za svojo zavednost sem trpel duševno in materijalno. Omenjam le, da so mi Italijani, ko so zasedli mojo domačijo, uničili skorajda celo moje premoženje. Kot uda narodne straže so me preganjali in me hoteli internirati. Zbežati sem moral od svojega uničenega doma. Posrečilo se mi je v Ljubljani ustanoviti si novo eksistenco. In sedaj se najdejo ljudje, ki mi hočejo še to novo eksistenco ubiti.

Nesramna laž je, da imam jaz kako zvezo z Nemci ali da bi se pustil od kazinske gospode izrabljati. Da kazinsko društvo nikakor ne reflektira na mene, za to mojo trditev je najboljši dokaz, da društvo samo ni rekuriralo, ko je mene magistrat iz nezakonitih razlogov odklonil. Društvo se ni nikoli zame potegovalo. Laž je, da bi moj pravni zastopnik odvetnik dr. Smole v spremstvu dr. Galleta pri vladi interveniral. Moj zastopnik in predsednik Kasine dr. Galle v svojem življenju še nikoli govorila nista in se osebno niti ne poznata. Ali vsaka laž je dobra, da se skuša mistificirati občinstvo, da imam zvezo z Nemci.

Kazino je pač zahtevalo od mene, da ne dam kavarni nobenega imena. Jaz se kot Slovenec tej zahtevi nisem uklonil, temveč zahteval, da slovenska kavarna nosi slovensko ime in jo tudi imenoval z ozirom na bližnji drevored „Zvezdo“.

Res je, da mi kazino ene dvoriščne sobe, kjer so bili prej uslužbenci nastanjeni, ni oddala v najem, češ, da rabi to sobo za svoje bralno društvo. Zelo hvaležen bodem zadrugi, ako mi ona ali kaka druga merodajna oblast izposluje še to sobo.

Ta dejstva kažejo jasno, da so vse trditve v „Poslanem“, namigavajoč na to, da sem jaz le nekaj slamorez-

nik kazinotov, izmišljotine, ki so se se porodile iz konkurenčne zavisti.

Jaz sem Kazini kakor drugi reflektantje stavljal svojo oferto. Od večine reflektantov se pa razlikujem v tem, da nisem hodil okoli njih beračil za kavarno. Dotični, ki najbolj proti meni ruje, se je delal pri Nemcih posebno ponižnega.

Višek nesramnosti je, da se mi sedaj zopet in sicer v polni zavesti, da je to laž, očita, da sem verižnik. S tem orožjem se me je najprej napadlo. Izkazalo se je po svedočbah begunskega urada in policijskih poizvedbah, da je to očitje brez podlage. Vzlic temu pogreva zadrugo to očitje v očitnem namenu, mi škodovati.

To „poslano“ sem napisal, da občinstvu pokažem, kako se proti meni nastopa. S tem je pa moja polemika z zadrugo za vedno končana. Na nadaljne napade ne bodem več reagiral. Prepričan sem namreč, da se bo občinstvo s svojim obiskom samo uverilo, da je moja kavarna slovensko podjetje, da je kavarna v zrokih zavednega navdušenega Slovence, da so vse nasprotni trditve lažnjive in da stremijo le za tem agitacijskem namenom, da se me iz konkurenčne zavisti in sebičnih osebnih namenov uniči in izpodrine.

Josip Ivančič,
kavarnar v Zvezdi.

* Uredništvo ne prevzame za „Poslano“ nobene odgovornosti.

Službe:

Brivskega vajenca sprejme Hinko Dolenc, Ljubljana, nasproti domobranske vojašnice. 13

Iščem službo kuharja, najraje v častniški kuhinji. Ponudbe pod šifro „24“. 76

Tvrda Ant. Krisper v Ljubljani sprejme praktiko, zmerno popolnoma slovenske in nemške stenografije. Reflektuje se le na prvovrstno moč. 105 2-1

Šofer, izkušen mehanik, vojaščin prost, išče službe. Med prostim časom lahko nadzoruje gospodarstvo. Ponudbe pod šifro „Šofer“, poštnoležeče Moškanjci. 104

Kupi se:

Malo posestvo za 2 osebi z vrtom ali njivo išče se takoj v najem na Spodnjem Štajerskem pozneje se tud kupi. Ponudbe pod „Malo posestvo“ poštno ležeče Celje. 93 4-1

Kupi se mala čedna vrtna lopa, ponudbe se prosí na naslov: Ivanka Lavš, Tržaška cesta št. 13. 91 2-1

Proda se:

Stružni stroj (Druck u. Drehbank), nov 130 mm dolg, železen, za kličavničarje, kleparje ali pasarje se ceno proda. Vpraša se pri Žužek, Bled. 6

Proda se 100 hl dobrega belega vina. Pojasnila pri podružnici „Jugoslavije“ Novo mesto. 3-1

Na prodaj je lepa domača plemenska kobila (tahsa) beloglavka. Poizve se v Ljubljani Poljanska cesta 55. 99 2-1

Proda se po ugodni ceni svilena siva obleka, preoblečena z marpazetom. Naslov na upravo lista. 107 2-1

Razno:

Tri mlade inteligentne gospodične želijo v svrhu zabave korespondirati z ravnokar mladimi in inteligentnimi gospodi. — Ponudbe je poslati na upravnishvo „Jugoslavije“ pod šifro „Božena, Mira in „Nada“. 103 2-1

Katera 2 gospoda bi veselilo korespondirati z dvema mladima gospodičnima pod „Viduša in Anuša“, Ljubljana, poste restante. 101

4 gospodje žele v svrhu poznejše ženitve korespondence z naobrazženimi, mladimi gospodičnami. Ponudbe, če mogoče s sliko na upravo „Jugoslavije“ pod „Bodočnost“. 2-1

Izobražena gospica želi dopisovati z blagim, veselim, ne od 27 let starim gospodom. Dopisi na upravnishvo „Jugoslavije“ pod šifro „Življenja sen“. 90

Znanja želi mlad gospod z mlado gospico, ki bi imela veselje do korespondence. Dopisi, če mogoče s sliko, naj se pošljejo pod „Pianinka“ na upravnishvo lista. 90

Zenitna ponudba. Vsled pomanjkanja znanja se želi seznaniti dva mlada intelig. podčastnika v svrhu poznejše ženitve z mladima inteligentnima gospodičnima neomadeževane preteklosti v starosti od 17 do 24 let. Le resne ponudbe, če le mogoče s sliko, naj se pošljejo na upravnishvo „Jugoslavije“ pod šiframi „Pomladanska sreča 26“ in „Pomladanska sreča 24“ najkasneje do 5. aprila. Izključene so one, ki so služile pri vojakih. Po želji se slike vrnejo. Tajnost se jamči. 108

Mlad jugoslov. podčastnik, doma iz okupiranih krajev, se želi seznaniti z rodbino radi znanja, da bi mogel bivati pri njih za časa dopusta. Najraje izven Ljubljane. Le resne ponudbe s pogoji pod „Notranje“ na upravo tega lista. 106

Za popravila ur in zlatnine se priporoča Valentin Kosmač, urar, Radovljica, Gojenjsko. 102

Dva gospoda iščeta meblirano sobo z električno razsvetljavo v sredini mesta. Cenjene dopise: Julij Jančigaj, Wolfova ulica 12, I. nadstr. 100 3-1

Popravila ur in zlatnine sprejme F. Čuden Sin, Ljubljana, nasproti glavne pošte. 59 1

Iščem dobro idočo gostilno, večjo restavracijo ali kavarno v najem. Ponudbe pod „Začetnik“. 77

Izvežbane delavce
za delo pri strojih
sprejme papirnica v Vevčah
pri Ljubljani.

**: Propagandna brošura :
za mirovno konferenco!**

Dr. Bogumil Vošnjak:

Poglavje o stari slovenski demokraciji

Z epilogom dr. N. Županića. — Iz angleščine preložil ing. V. Zupanc.

V Ljubljani 1919. — Natisnila in založila „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Cena 2 kroni. Dobiva se v vseh knjigarnah kakor tudi v upravnishvu „Jugoslavije“. Cena 2 kroni.

Dr. Vošnjak, ki je živel ves čas vojske v inozemstvu, je informiral s tem spisom entento o našem koroškem vprašanju in pokazal, da smo bili Slovenci že od nekdanj demokracičen narod, ki si je sam volil svoje kneze. — Brošuro razširjajte med ljudstvo, v vsako slovensko družino, v vsako slovensko hišo. Šole, društva i. dr., ki naroče več izvodov, dobe na vsakih 10 izvodov po 1 izvod brezplačno. Koroška je bila naša že od nekdanj in mora biti tudi v bodoče!

**: Propagandna brošura :
za mirovno konferenco!**

„Narodna knjižnica“.

Snopič 1 in 2.

Valentina Vodnika

izbrani spisi.

Cena 3 krone.

Natisnila in založila

Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Proslavimo spomin Valentina
Vodnika s tem, da ga spoznamo!

Naročite takoj!

Dotični železničar

ki je prinesel dopisnico
od A. Tonejc v kavarno
Evropa, naj sporoči svoj
in gospejin naslov, proti
povračilu stroškov, uprav-
ništvu lista.

824

Ukradena kobilica.

V noči od 18.—19. t. m. je nekdo ukra-
del posestniku Francu Rožmanu v Starinovi-
vasi iz hleva plemensko kobilico, katera je
toplo krvne pasme, temnokostanjeve dlake
z malo zvezdo, 16 pesti visoka in 10 let
stara. Na prednji desni nogi ima znotraj nad
kolenom veliko zaceljeno rano. Kdor o tej
konjski tatvini kaj zna in ovadi tatu, da
pride kobilica nazaj, dobi tajnim potom od
občinskega predstojništva v Starinovi-
vasi, v okraju Ljutomer

826

1000 K nagrade.

! Na prodaj!

Dva mlinska trieur-cilindra (Mühlen-
trieurzyylinder), komad K 500.—, en
terar-stroj (Tararmaschine) za K 1000,
en snažilni stroj za zdrob (Gries-
putzmaschine), K 1000.—, triji cilin-
dri za sortiranje moke (Sortierma-
schine), kompletni komad K 1000.—
in druga mlinska oprava. Interesenti
naj se oglašijo pri 830 2—1

Josip Kürbisch
umetni in valčni mlin
v CELJU.

Mlekarna, J. Vranešič, Sunja,

priporoča:

čajno maslo . . . 40.— K
kuhano maslo . . . 38.— „
liptavski sir . . . 12.— „
skuta . . . 9.— „

ab Sunja. Pri naročilu se prosi vpsolati aro.
Cene so neobvezne. 823

Kupi se električni motor

dober, s 4 do 5 konjskimi silami,
za istomerni tok (Gleichstrom).
Ponudbe se prosi na upravo lista.

Kupujem suhe gobe in dobre vreče Prodajam razno galanterijsko in špecerijsko blago

Izvrstno letošnje in lansko vino
in razna domača žganja, rum,
slivovko itd. 834 1
M. RANT, Kranj.

ŽLICE

1000 grosov, iz martinjskega jekla in pocin-
jene, 1000 tucatov jedilnega orodja (jedal)
brez konkurence, izvoz dovoljen, nudi Emil
Obernik, Du aj (Wien) III., Hegergasse II.

Vsakovrstne vožnje

se prevzemajo po nizkih cenah točno in
hitro 831 2—1

Kolodvorska ulica šte. 31
(gostilna Lampert).

SUKANEC

(Leinenzwirn)

1800 vretenc, št. 10—30 bet in črn, predvo-
jen, se po ugodni ceni prodaja.

Ponudbe pod „Sukanec“ na 2—1
I. Jugoslovanski anončni in infor-
mačni zavod Beseljak & Rožanc,
Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 5.

: Anončna :
ekspedicija
Ljubljana

Kongresni trg 3.

Pojasnila o prodaji vojnih posojil.

Zamenja se:

Nežigosane bankovce za žigosane
toda ne pod K 1000.—.

Prodaja se:

Konverzacijski leksikon spopol-
njen do leta 1901, cena K 170.—.

Sukanec na debelo à 400 jardov.

Sedlarski sukanec v špulah.

Kontrabas.

Telefon.

3 velikih ogledal za krojače in brivce.

Koža za čevlje (Bohshalf).

Kupi se:

Ročni voziček.

Velika ameriška pisal. miza.

Pisalni stroj, dobro ohranjen.

Cenjene ponudbe pod naslovnimi šiframi
na gornjo ekspedicijo.

Prsteno posodo

kakor: razne skleda, latvice, kolače, modle,
pomivalne skleda, lončke za cvetlice ter
lonce priporoča trdka 807 5—1

Osvald Dobeic

Ljubljana, Martinova cesta št. 15.

Več sto novih patentiranih zlo-
žljivih železnih 3—1

stolov

se radi selitve ceno prodaja.

Kolodvorska ulica šte. 31
(gostilna Lampert.)

Isolirana bakrena žica

raznih dimenzij se radi smrti lastnika po
ugodni ceni prodaja. Pod „Žica“ na

I. Jugoslovanski anončni in infor-
mačni zavod Beseljak & Rožanc
Frančevo nabrežje št. 5.

Gospodarska pisarna Dr. IVAN ČERNE

Ljubljana

Miklošičeva c. 6. (Vis-a-vis hotel Union).

Bančna komisija, posojila, inkaso — tr-
govske informacije — financiranja, sa-
niranja, trgovske poravnave — promet
z nepremičninami in podjetji — uprava
premoženja, vterjavanje dolgov — izve-
deniška mnenja bilance, cenilve.

Urađuje od 8.—1/2.1. in oo 3.—5. ure.
Telefon 228. Zahtevajte prospekt.

Krompir razpošilja na vagone po najnižji ceni, takoj

Dragotin Pertinač, Sisak. (Telefon int. 105.)

Vprašajte za ceno takoj brzojavno ali pismeno in ga naročite, ker
cene naraščajo.

Čevlji tovarne Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro, boks in lakovega usnja z
usnatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi
podplati po 159 14

K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

Vzalogi Ljubljana Breg.

Razprodaja.

Opusti se izdelovanje cementnih izdelkov in se razprodaja sledeče:
Cementni izdelki kakor: ploščice za tlak, cevi s panogami, stebri za vrata,
betonski krogi za vodnjake, lijaki za vodnjake.

Mecenovni plohi.

Suhe mlete barve: rudeča, zelena, višnjeva, rumena, črna, bela.

Raznovrstni pesek za teraco.

Jeklo: oglato železo; 2 hidravlični stiskalnici z akumulatorjem, sesalno in
modeli; 1 ročna stiskalnica; 1 stroj za mešanje barv; 1 mlin za mletje
peska; 1 strugalnik; 1 stroj za vrtanje železa; 1 cirkularka (velika);
1 cirkularka (mala); 1 stroj za izdelovanje otlah kamnov; 1 acetilenska
naprava; 1 brusilni stroj; 1 stroj za vrtanje in žaganje; 1 rezalni stroj
(Stanzmaschine) itd.

Vse to se lahko ogleda v tovarni

ZAJEC & HORN v Ljubljani,
Dunajska cesta nasproti artilerijske vojašnice.

Kupim vsako množino jabolčnika

kakor tudi

jabolčnega kisa.

Ponudbe z navedbo množine in naj-
nižje cene na Ljubljana L. poštni
predal šte. 163. 420 30 5

Krompirja in fižola

več vagonov se po najnižji ceni prodaja. Po-
jasnila daje 828 2—1

I. Jugoslovanski anončni in infor-
mačni zavod Beseljak & Rožanc,
Ljubljana, Frančevo nabrežje 5.

Išče se kontoristinja

zmožna slovenskega in nemškega jezika v
govoru in pisavi, stenografiji in strojepisja.
Plača po dogovoru. 837 3—2
Ponudbe na Celje, poštni predal 59.

Vizitke
natisne okusno in ceno
„Zvezna tiskarna“
v Ljubljani, Stari trg šte. 19.
Zunanja naročila se izvršujejo točno ter pošljejo vizitke
po poštini pouzgoditi.